

17.01.2023

Група №16

Урок №20

Тема уроку: текст як одиниця спілкування. Етапи підготовки тексту виступу. Ефективність мовлення. Стратегія і тактика мовленнєвої поведінки. Комунікативний намір.

Мета уроку: формування у здобувачів освіти компетентностей у дотриманні норм української літературної вимови, виправдано користуватися засобами мови в різних сферах спілкування. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів: знаннєва складова: розуміє зміст роботи мовця на кожному етапі підготовки виступу, добирає переконливі аргументи до поданої тези, аналізує мовленнєві ситуації; діяльнісна складова: використовує подані ключові слова при підготовці промови за планом, висловлює свої пропозиції, уміє працювати зі словниками; ціннісна складова: усвідомлює потребу у вивченні літератури з риторики, необхідність знання термінології й оволодіння практичними навичками для поліпшення свого мовлення.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте §19-20 (ст.63-67) у базовому підручнику: Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 208 с.

2. Ситуативне завдання

► Вирішити подане ситуативне завдання, записати відповіді в зошит.

Мовленнєва ситуація

1. У вас прекрасний настрій. Ви хочете сказати комплімент. Запишіть 8 формул-компліментів

2. Ваша проблема в спілкуванні — невміння відмовляти. Складіть і запишіть 5 формул відмови в чомусь.

3. Ви зробили комусь послугу. Вам висловлюють подяку. Запишіть не менше 8-ми словосполучень, які, на вашу думку, може використати той, кому ви зробили послугу

4. Яку з форм ввічливості ви використовуєте найчастіше у своєму мовленні? Уявіть, що ви з проханням звернулися до однокласниці. З чого почнете розмову? Запишіть.

5. Змодельуйте словесний портрет ідеального мовця (слухача)

3. Риторичний Олімп

► **Опрацювати текст. Які вимоги ставляться до виступу? Зафіксувати їх у вигляді стислого плану.**

У риторичі на першому місці за важливістю є зміст письмового тексту чи промови з певної теми, який може забезпечити лише добре обізнана людина. Цицерон з цього приводу зауважував: «Промова повинна розцвітати й розгортатися на основі повного знання предмета; коли ж за нею не стоїть зміст, засвоєний та пізнаний оратором, то словесне її вираження уявляється пустою дитячою балаканиною». Найважливіші показники змісту — його багатство, глибина, новизна. Тому ораторові, щоб забезпечити ці ознаки тексту виступу, необхідно мати широкий кругозір, добру фахову підготовку, тобто, з одного боку, знати трохи про все, а з другого — все про дещо. Для цього потрібно регулярно читати пресу, популярні наукові тижневики та спеціальні журнали й книги, стежити за передачами по радіо й телебаченню, за політичним, громадським, культурним та спортивним життям, за технічним розвитком, володіти вмінням пошуку інформації в Інтернеті. Потрібно дивитися фільми, театральні вистави, відвідувати концерти, музеї, виставки тощо, аналізувати оцінки їх критиками. Це збагатить ваш духовний світ, полегшить пошук матеріалу для виступу. Пошук матеріалу для виступу називають інтенцією. Виробіть звичку постійно збирати і впорядковувати важливу й цікаву інформацію в спеціальній картотеці. Не забувайте при цьому вказувати джерело інформації. Дібравши потрібний матеріал, оратор має підготувати текст виступу. Насамперед належним чином дібраний зміст необхідно розташувати. Розташування матеріалу (вступ, виклад, розробка теми, висновки) називають диспозицією. Логіка викладу матеріалу залежить передусім від провідного типу мовлення. Так, якщо це розповідь, то її будова складається з таких елементів: вступ, зав'язка, розвиток дії, кульмінація і розв'язка. Багатство, глибину і стрункість викладу змісту промовець може забезпечити лише тоді, коли добере відповідне мовне оформлення, яке має бути правильним, виразним, доцільним, точним, багатим, свіжим, довершеним. Досконалий за змістом, будовою, мовним оформленням текст треба виголосити майстерно, переконливо (За Л. Скуратівським).

4. Домашнє завдання

► Продовжити подані речення, додавши аргументаційну частину (письмово).

1. Читання книг — корисне заняття, оскільки ...
2. Проліски і підсніжники не можна рвати, тому що ...
3. Ніколи не зупиняйся перед труднощами, адже .
4. Андрій справжній друг, тому що ...
5. Треба щодня гуляти на свіжому повітрі, бо ...

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.